

De redding van airman John Stuart Carnill in november 1943

Op vrijdag 26 april 2024 ontmoette ik in de bib van Genk Paul Nijs uit As, die informatie zocht over zijn grootvader Hendrik Nijs, een veeboer uit Wiemesmeer¹.

Deze brave Hendrik had tijdens Wereldoorlog II een Engels bemanningslid van een neergestorte bommenwerper boven Limburg helpen ontsnappen aan de Duitse bezetter.

Handley Page Halifax uit de periode van WO II

Het verhaal dat Paul kende uit mondelinge overlevering was dat Hendrik Nijs de gevallen Brit had overgebracht naar Gelieren in Genk bij schrijnwerker Jan Ramaekers. De naam van deze geallieerde vliegenier was hem onbekend. En dan volgt ons research.

Wie, waar, wat en wanneer

Via Luc Meyvis, onderzoeker uit Niel-bij-As vernam ik dat de auteur Jef Bussels uit Hechtel in zijn magistrale boek *De doodstraf als risico* het verhaal van Hendrik Nijs uit Wiemesmeer bevestigde².

Luc Meyvis uit As

John Carnill was de naam van de Britse RAF vliegenier die hij vervolgens naar Gelieren in Genk overbracht naar de schrijnwerkerij van Ramaekers.

Wij citeren een fragment :

'In de avond van 3 november (1943) vlogen 289 (Britse) vliegtuigen naar Düsseldorf. Twee toestellen keerden niet terug.

¹ Hendrik Nijs (°Zutendaal, 1892 +Zutendaal, 1961, getrouwd met Catharina Huveners (°Zutendaal, 1899 +Sledderlo, 1986).

² BUSSELS, J., *De doodstraf als risico*, 1981, pp. 126 en 127.

Omstreeks 20 uur die avond schoot een (Duitse) nachtjager boven de omgeving van Hasselt een Halifax MP-X for X-ray van het 76th Squadron van de 4th Bomber Group in brand.

Nachtjager luitenant Otto Fries

Flight lieutenant Denis Hornsey was de gezagvoerder en piloot van het Britse vliegtuig.

Boven As-Zutendaal moesten hij en de bemanning : navigator Ronald Glover, bommenrichter Dennis Clark-Carter, radiotelegrafist John Carnill, rompkoepelschutter Joe Davis, boordwerktuigkundige Frank Fewson en staartschutter Ronald Stokes voor hun leven springen'.

Op deze groepsfoto van de bemanning van de Halifax PX for X-Ray ontbreekt Ronald Stokes. In zijn plaats poseerde sergeant Harrison, die niet aan de laatste missie deelnam, collectie Luc Meyvis

*In zijn boek *The Pilot Walked Home* beschreef piloot Denis Hornsey na de oorlog zijn wedervaren over deze missie³. 'Plots was er een reeks vreselijk doffe slagen en alles rook naar cordiet⁴.*

Een jager viel ons van beneden verticaal aan en schoot de linkervleugel in brand. Ik voelde mij verblind en verdoofd door de plotse aanval. Om aan de flitsende lichten van de kogels te ontsnappen, probeerde ik het toestel te doen duiken, maar het roer zat klem. De vlammen bleven hevig oplaaien. Blussen was onmogelijk, omdat het niet de motoren waren die brandden, maar wel de benzinereservoirs. Het zag ernaar uit dat wij het toestel moesten verlaten. Ik riep dat men zich moest gereedmaken voor de sprong naar buiten. Ik kreeg geen antwoord. Toen stond ik op en zag niemand meer. Het ontsnappingsluik stond open en er flapperde slechts een troosteloze lus.

Piloot Denis Hornsey (midden), tijdens zijn onderduiken in Herk-de-Stad bij Romain Leenaers (links) en Eugene Thiery (collectie Thiery).

³ HORNSEY, D., *The Pilot Walked Home*, Londen, 1946, pp. 27-29.

⁴ Cordiet is een ontplofbaar mengsel van nitroglycerine en nitrocellulose dat in munitie van vuurwapens werd gebruikt.

Sergeant John Carnill, 34 jaar oud, en een ander bemanningslid, dat gekwetst was, konden zich boven As, Wiemesmeer, met parachute redden. Carnill zocht zich bij boer Henri Nijs te Wiemesmeer een schuilplaats. René De Busschop⁵, een neef van Nijs, vernam de schuilplaats en verwittigde Léopold Erkens te Elen⁶, dat hij "twee spaden moest meebrengen om te komen werken"⁷. Op 4 november (1943) te 2 uur in de namiddag reden Léopold Erkens en zijn zoon Edouard⁸ met een fiets en een tandem naar Wiemesmeer, maar John Carnill was al weggebracht naar de schrijnwerkerij van Ramaekers in Gelieren. De gekwetste vliegenier, waarschijnlijk Dennis Clark-Carter, bleek ook reeds weg te zijn.

Volgens Paul Nijs zou Joseph Coenen⁹, kapelaan te Wiemesmeer, ervoor gezorgd hebben dat John Carnill naar Elen gebracht werd bij de familie Erkens. Kapelaan Coenen was de zoon van de burgemeester van Elen en had in de Zandstraat 18 gewoond, waardoor hij de familie Erkens zeer goed kende. John Carnill verbleef te Elen tot half november (1943)¹⁰, kreeg er kleren en voedsel...'

Elen, november 1943 : verzetslieden August Lenaerts, Michel Powis Ten Bossche, John Carnill, Anna Erkens, een leraar van het kasteel Ten Bossche, Edouard Erkens, Ooms (archieff Anna Erkens).

In zijn handgeschreven nota schreef Léopold Erkens dat John Carnill bij hem twee of drie weken verbleef, terwijl John Carnill het had over een periode van slechts acht dagen. Uit het erkenningsdossier IAD van Léopold Erkens blijkt dat John Carnill in Elen verbleef tot midden november 1943.

---

⁵ In memoriam René Joannes De Busschop (°Lievele, 21.8.1917 +Hasselt, 28.10.1996).

⁶ Erkenningsfiche dd. 18.4.1947 Commissie Maaseik, ondertekend door majoor Henri Noé, commandant BNB Tongeren.

Jean Léopold Erkens (°Neeroeteren, 24.5.1891) werd op 14.5.1942 door het *Kriegsgericht* te Hasselt veroordeeld tot een gevangenisstraf van 8 maanden, maar hij kon gedurende 7 maanden onderduiken zodat hij zijn straf nooit uitzat.

⁷ Dit was een afgesproken code om mee te delen dat de pilotenhelpers twee rijwielen moesten meebrengen om de gevallen geallieerde vliegeniers in veiligheid te kunnen brengen.

⁸ In memoriam Edouard Erkens (°Elen, 8.4.1920 +Elen, 27.5.1986).

⁹ Josephus Coenen (°Elen, 17.1.1870 +Gellik 13.5.1958) was sinds 1926 erekanunnik aan de kathedraal van Luik. Als historicus is hij bekend omwille van zijn 50 boeken over de geschiedenis van het Maasland. Sinds 1935 was hij kapelaan te Wiemesmeer (Zutendaal) onder pastoor Jozef Geurts (1871-1946) en realiseerde hij de bouw van de *Sint-Jozefkerk* in 1936 naar een ontwerp van de Genkse architect André Driessen (1893-1976). Joseph Coenen werd in Elen begraven.

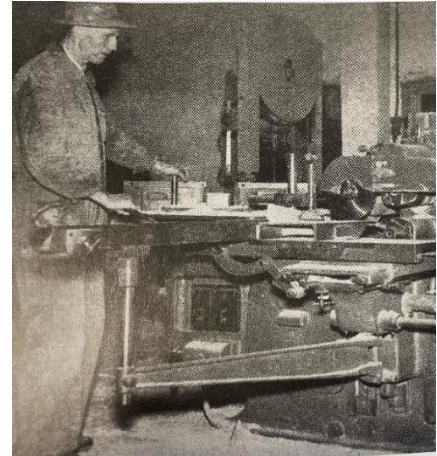
Jan Kohlbacher uit Eisden informeerde ons dat Joseph Coenen tijdens WO II rector was van het weeshuis *Sint-Augustinus* te Gellik (Lanaken) van de *Kleine Zusters van Sint-Jozef*, waar joodse weeskinderen werden verborgen gehouden voor de nazi's.

¹⁰ In het adressenboekje van de familie Erkens uit Elen staat vermeld dat John Carnill bij hen verbleef tot 8.11.1943, archief Luc Meyvis, Niel-bij-As, mail dd. 24.7.2024.

Jan Ramaekers, schrijnwerker te Gelieren

Op 7 juli 2024 ontmoette ik Bart Gijzen, een thuisverpleger uit As die Madeleine Ramaekers, de dochter van de schrijnwerker kende. Ik kon haar op 24 juli 2024 spreken in de zorginstelling *Toermalien* te Genk. Zij was nog een klein kind toen John Carnill bij haar ouders op 4 juli 1943 kreeg. De Brit was door een koeienboer uit Wiemesmeer bij haar vader terechtgekomen en mocht er op de hooizolder uitrusten.

Huwelijksfoto van Hendrik Nijs en Catharina Huveners uit Wiemesmeer (Zutendaal), collectie Paul Nijs, As.

De pilotenhulporganisatie in BNB Gewest 47 (Maaseik-Elen)

In het boek *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen* van eresenator Mathieu Rutten uit Tongeren¹¹ bevestigde deze Maaslandse auteur de opvang van John Carnill te Elen :

'De familie Erkens, die (in Elen) een winkel uitbaatte in de Langstraat 95, bood (John Carnill) een week gastvrijheid. Van hun bezoek aan de winkel maakten Michel¹² en Fernand, zonen van baron Powis de Tenbossche van het kasteel te Elen , gebruik om met John Carnill te gaan wandelen in de dreef.

Na meer dan een week verbleven te hebben op een bovenkamer te Elen bij Erkens werd de vliegenier naar Luik gebracht.

Later werd John Carnill aangehouden en verbleef hij als krijgsgevangene (nummer 1252) in Stalag Luft III'.

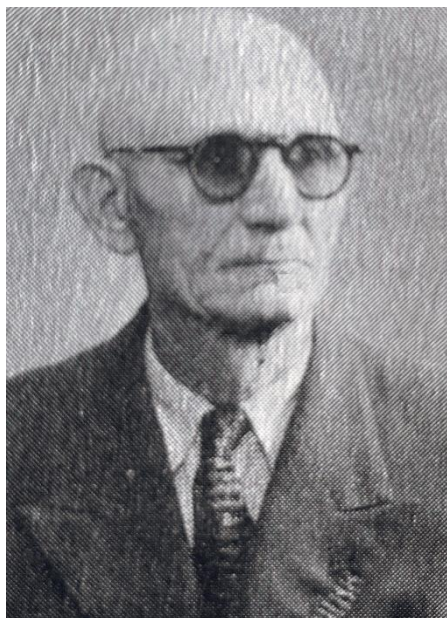

¹¹ RUTTEN, M., *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen*, Tongeren, 1993, p. 91.

¹² Michel Maria Benoît Powis de Tenbossche (°Elen, 24.4.1925 +Namen, 4.5.2004) was de zoon van Joseph Powis de Tenbossche (1886-1965) en Madeleine Desmazières uit Heers.

Postkaart Elen, Langestraat, winkel van Erkens

In het boek *Oorlog in Limburg, markante feiten* van Mathieu Rutten¹³ staat vermeld dat

Léopold Erkens brigadeoverste was van de BNB sector Maaseik/Elen en dat zijn zoon Eduard sectieoverste was. Rijkwachter Gustaaf Beazar uit Kessenich¹⁴ was hoofd van de BNB sector Maaseik. Hij maakte ook deel uit van de inlichtingen-dienst *Service Marc* onder de schuilnaam VN/AL/B/C/12, samen met Anna Erkens uit Elen.

Vader en zoon Erkens stonden in contact met de graaf Baudouin de Beaufort, kasteelheer van Gors-Opleeuw¹⁵.

Diens zoon Adrien de Beaufort¹⁶ was inlichtingsagent van Clarence¹⁷ onder de schuilnaam VN/AR/27.

Uit de erkenningsfiche van Léopold Erkens, gehomologeerd door de *1ste Commissie van de afdeling BNB Maaseik*, verkreeg hij op 8 maart 1948 het statuut van gewapend weerstander met ingang van 10 juli 1941, de dag dat hij aangeworven werd te Ophoven door Joseph Antoon Hubert Rutten, afdelingsoverste van de BNB te Ophoven¹⁸.

Léopold Erkens met zijn talrijke oorlogsmedailles (WO I en WO II) aan zijn huis in Elen, collectie Paul Rubens, Genk

¹³ RUTTEN, M., *Oorlog in Limburg, markante feiten*, Tongeren, 1995, pp. 104-107.

¹⁴ Gustaaf Beazar (°Aspelare, 29.7.1908) werd gekwetst op 10.10.1944 tijdens een razzia van de Duitsers te Rotem. Hij werd gearresteerd en te Heer (NL) op 12.9.1944 ter dood gebracht door bajonetsteken. Zijn sectoroverste Alfons Leroy uit Neeroeteren (voormalig onderofficier bij de *Grenswielrijders*) werd gefusilleerd. Ook zijn broer August Beazar werd te Heer geëxecuteerd.

¹⁵ Graaf Baudouin de Beaufort (°Brussel, 15.5.1877 +Gors-Opleeuw, 13.6.1960) was getrouwd met barones Hélène de Tornaco (1885-1956). Hij was burgemeester van Linden (thans een deelgemeente van Lubbeek in Vlaams-Brabant)

¹⁶ Adrien Marie Joseph Robert de Beaufort (°Linden, 22.7.1909 +Nannine -Namen, 14.10.1985)

¹⁷ RUTTEN, M., *De fatale Tongerse ontsnappingsroute*, Tongeren, 1987, pp. 36 en 40.

Medewerkers uit de buurt van Tongeren waren : Jean Jadouille, Anne-Marie Robeyns-Janssens (1908-1984) en BNB-vertzetsman Henri Noé, uitbater van café *De Tramhalt* in Tongeren. Jef Vandebosch (1895-1973) herbergier van het café aan de Moerenpoort, stond in contact met pilotenhelpers Jeanne Brouns (1913-1983) uit Uikhoven uit de pilotenhulprij van Getrude Moors van Dilsen. Gaby Dupain, sectie-overste BNB uit Borgloon maakte ook deel uit van de inlichtingendienst *Clarence*.

¹⁸ Het getuigschrift werd bevestigd door majoor Henri Noé commandant te Tongeren en Lucien Vandebril, provinciehoofd BNB uit Tessenderlo.

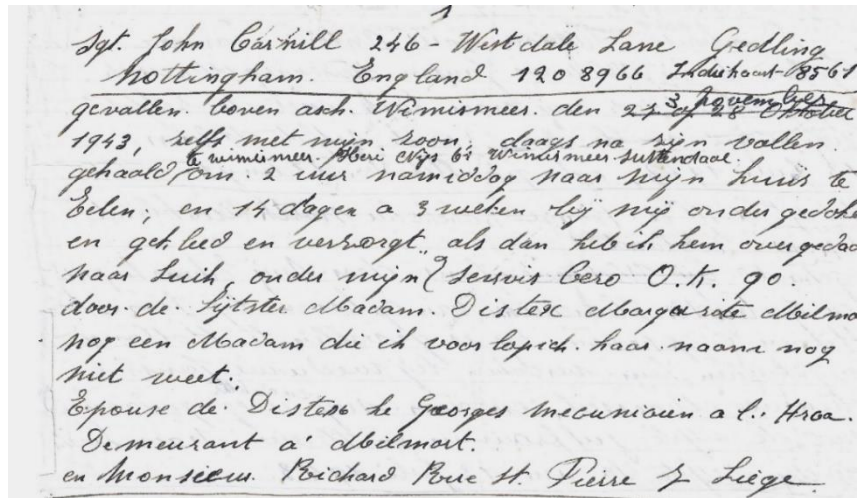
In het rapport van de commissie werd vermeld dat Léopold Erkens agent van een inlichtingendienst was bij de *Service Zéro O.K. 90*¹⁹. Hij zorgde voor het vervaardigen van valse paspoorten, het wegbrengen van onderduikers, piloten en Franse krijgsgevangenen, zorgde voor het onderhoud, kleding en levensmiddelen.

Eigenhandig geschreven nota van Léopold Erkens aangaande zijn tussenkomst met John Carnill,
familiearchief Anna Erkens, collectie Paul Rubens, Genk

In totaal had Léopold Erkens acht piloten geholpen en getransporteerd met valse paspoorten (vier geallieerden hadden 14 dagen bij Henri Noé ondergedoken gezeten in Tongeren).

Léopold Erkens informeerde de BNB over de ligging van Duitse posten en gaf hun markering op. Hij leverde wapens en munitie aan de refuge van Rotem. Hij verrichtte geldinzamelingen voor onderduikers, overhandigde 2.700 frank aan de BNB en zamelde 1.700 frank in voor ondergedoken Russen.

Vanuit zijn winkel had hij een strategische uitvalbasis om via loslippige Duitse soldaten vertrouwelijke informatie te verkrijgen. Na de bevrijding twijfelden sommige Elenaars daarom ook aan zijn goedertrouw.

Sgt. John Carnill 246 - Westdale Lane Gedling
Nottingham. England 1908966 18561
gevallen. Benen ook. Wemismeer. den 27de 28de 1943, zelfs met mijn zoon; doopt na zijn vallen.
Wemismeer. Aberi cipe bi Wemismeer. sustendaal.
gehaald. om. 2 uur namiddag naar mijn huis te
Elen; en 14 dagen a 3 weken bij mij ondergedoken
en geheld en versorgt, als dan heb ik hem overgedaan
naar Leik, onder mijn *Service Zéro O.K. 90*.
door de 1ste abadam. Dit tek abadam. Dit tek abadam
nog een abadam die ik voorlopig. haas naams nog
niet weet.
E.pouse de. Distete de Georges Mecunisien a l. Hraa.
Demurant a' abadam.
en Monsieur. Richard Rue St. Pierre 7 Liege.

Edouard Erkens, de zoon van Léopold, was haarkapper in de Langstraat te Elen. Sinds 10 juli 1941, op dezelfde dag als zijn vader, was hij lid geworden van de BNB via rijkswachter August Beazar van Kinrooi. Als inlichtingsagent hield hij zich bezig met het uitdelen van Britse vlugschriften in Elen. Hij hielp met het plegen van sabotage met weerstanders uit de gemeente en transporteerde geallieerde piloten. Op 19 maart 1942 werd hij aan huis gearresteerd door de *Feldgendarmarie* van Maaseik en op 14 mei 1942 werd hij tot een jaar dwangarbeid veroordeeld door het *Kriegsgericht van Feldkommandantur FK 681* te Hasselt.

Edouard Erkens in 1979 ter gelegenheid van de briljante bruiloft (65 jaar getrouwd) van zijn ouders in Elen, collectie Anna Erkens en Paul Rubens

¹⁹ MASSON, H., *Service de renseignement et d'action dans la région liégeoise: Réseau Zéro, Service D et Groupe G*, Brussel, 1996. De Brusselse inlichtingendienst *Zéro* werd bij de Duitse invasie ingericht door de journalist Fernand Kerkhofs (1890-1947) om met de Britse inlichtingendienst *SOE* samen te werken via de Staatsveiligheid. Het actieterrein bestreek later ook de provincie Luik.
DEBRUYNE, E., *La guerre secrète des espions belges*, Racine, 2008.

Via de gevangenis van Hasselt, Sint-Gillis en Merksplas, werd hij gedetineerd te Reux in Frankrijk, waar hij aan de spoorwegen en prikkeldraadversperringen moest werken. Na enkele maanden werd hij naar Calais verplaatst om verplicht grondwerken te verrichten. Nadat hij op 19 maart 1943 werd vrijgelaten, dook hij onder in Elen bij bevriende burens tot aan de bevrijding. Op 14 februari 1949 kreeg Edouard Erkens een erkenning als gewapend weerstander met ingang van 10 juli 1941.

De crash van de RAF Handley Page Halifax op 3 november 1943

De RAF *Handley Page Halifax Mark II* met serienummer LK-932 vertrok op 3 november 1943 om 17.04 Greenwich time vanaf het RAF vliegveld Holme-on-Spalding Moor (East Riding of Yorkshire) met zeven bemanningsleden aan boord op een missie naar Dortmund.

In het boek *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen* van eresenator Mathieu Rutten uit Tongeren²⁰ vermeldde deze auteur de crash van de Britse *Halifax* in de nacht van 3 op 4 november 1943 :

Alfred Staffa, radio-operator (*Bordfunker*) van Otto Fries

'In de nacht van 3 op 4 november 1943 werd de Halifax MPX for X-ray 76th Squadron van 4 Bomber Group door de Duitse piloot luitenant Fries, radio-operator Staffa en boordschutter Obergefreiter Deubzer, neergeschoten.

In mijn boek *Pilotenhulp in Genk* breng ik het verhaal van de RAF bommenrichter Dennis Clifford Clark-Carter²¹ :

'In Genk werd de familie van Jan en Catherina Meuwisen-Breban in de late avond van 3 november 1943 geconfronteerd met Dennis Clark-Carter, een Britse bommenrichter die in Gelieren terecht kwam. Zijn vliegtuig, een Britse Handley Page Halifax (serienummer LK-932) met opschrift MP-X for X-ray van het 76th RAF Squadron, was op 3 november 1943 omstreeks 19.30 u. in de omgeving van Hasselt bestookt door de Duitse Leutnant Otto Fries van de 5de Staffel Nachtjagdgeschwader 5./NJG van de Zweite Gruppe (II./NJG1)²².

In het boek *Naar de vallei van de dood*²³ uit 1998 vermeldt auteur Cynrik De Decker dat de nachtjager Otto Fries²⁴ op 3 november 1943 omstreeks 18.23 u opsteeg in zijn *Messerschmitt bf. 110 G-9* vanaf het vliegveld 5./NJG1 te Brustem.

²⁰ RUTTEN, M., *Oorlog 40-45 tussen Maas en Kempen*, Tongeren, 1993, p. 91.

²¹ Dennis Clifford Clark-Carter (1921-1989) uit Londen.

²² VANHEE, C., *documentatie eigen archief*, mail 6.10.2024.

²³ DE DECKER, C. en ROBA, JL, *Naar de vallei van de dood*, De Krijger, Erpe, 1998.

²⁴ www.Tracesofwar.com

Otto Heinrich 'Heiner' Fries (°Herxheim-Beieren, 18.2.1918 +Berlijn, 21.10.2014) vloog zijn nachtelijke missies steeds met zijn Tsjechische *Bordfunker Feldwebel* Fred Staffa.

Algauw kreeg hij de *Halifax* te pakken in de omgeving van Lanaken, die in de lucht ontplofte.

Christiaan Vanhee corrigeert deze informatie als volgt :

Het tactisch herkenningsteken van NJG1 was G9 op de romp geschilderd, dan kwam het Balkenkruis en daarachter het specifieke tactische herkenningsteken van één van de drie *Staffeln* die tot de II./NJG1 behoorden. In november 43 beschikte II./NJG1 niet meer over de totale capaciteit van 40 vliegtuigen maar had nog slechts een 15-tal toestellen en dus werd er gevlogen met de beschikbare toestellen die nog vliegklaar waren. Zo vloog luitenant Fries in de bewuste nacht van 3 op 4 november 1943 in een *Messerschmitt bf 110 G-4* met rompkenteken G9

+ EM. Dit toestel was eigenlijk een kist van de 4de *Staffel* want ze droeg het tactisch herkenningsteken M en de letter E die ervoor stond betekende dat dit het vijfde toestel was van de *Staffel*.

Elke *Staffel* bezat oorspronkelijk twaalf toestellen. In principe had Fries in een toestel moeten vliegen met G9 + ?N omdat N het tactisch herkenningsteken was van de vijfde *Staffel* waartoe hij behoorde. Maar door een tekort aan toestellen gebruikte Fries dan maar een kist van de vierde *Staffel*. Otto Fries steeg op om 18.23 u en schoot de *Halifax* neer om 19.30 u.

De *Halifax* is ook niet in de lucht ontploft want in zijn *Gefechtsbericht* schreef Otto Fries duidelijk dat hij om 19.30 u zag dat de *Halifax* te pletter sloeg op de grond.

Obergefreiter Deubzer was de boordschutter (en niet de boordwerktuigkundige). Zijn taak bestond er in hoofdzaak uit om de verdediging naar achteren te verzekeren omdat de Engelse nachtjagers op dat ogenblik zeer actief aanwezig waren en er vele Duitse bemanningen werden neergeschoten door *Mosquito's* omdat de *Bordfuncker* zijn bijkomende taak als boordschutter niet meer kon uitvoeren. Hij was volledig in beslag genomen door de immense radio-apparatuur die hij moest bedienen. Er kwamen doorheen de oorlog alleen maar meer en meer radioposten bij in het toestel. Dus werd er geopteerd om een derde man mee te nemen, in een cockpit die oorspronkelijk maar voor twee man was ontworpen!

Excerpt uit *Pilotenhulp in Genk* over de piloot Denis Hornsey :

Denis Hornsey, piloot van het aangeschoten Britse toestel maakte een bocht en vloog in tegengestelde richting terug over Bokrijk en Genk. In Maasmechelen op de grens met As stortte de Halifax te pletter, maar de gehele bemanning overleefde de crash'.

Volgens de voormalige Genkse gemeentearchivaris Lucien Bogers (1934-2012) werd de juiste crashplaats aangeduid door Isidoor Mardaga²⁵ destijds spoorwegbeambte in het station te As.

²⁵ In memoriam Isidoor Lambert Mardaga (°As, 31.5.1922 +As, 6.10.2018).

Het gekwetste bemanningslid is hoogstwaarschijnlijk bommenrichter Dennis Clark-Carter, vermeld in mijn boek *Pilotenhulp in Genk*²⁶. Hij kreeg de eerste hulp aangeboden te Genk, Gelieren bij de familie Meuwissen-Breban.

Het ontsnappingsverhaal van de wedervaren van piloot Denis Hornsey werd door mij gepubliceerd in het tijdschrift *Heemkunde Limburg* (juni 2019) en staat ook op de Belgische website van www.Taskforceliberty.be.

De ontsnappingswegen doorheen België

Enkele excerpten uit het boek *Pilotenhulp in Genk* :

‘Vanuit Luik werden Dennis Clark-Carter en Ronald Stokes door Aline Dumon²⁷ en Jeanne Macintosh naar Brussel gebracht, waar zij werden opgevangen door Berthe Morimont-Lambrecht²⁸. Jeanne Macintosh bracht Ronald Stokes, Frank Andrews, Denis Hornsey en Joe Davis onder in het café bij haar oom Robert Goffeaux in Lembeek, een deelgemeente van de stad Halle. Ronald Stokes en Frank Andrews werden, samen met Jeanne Macintosh op 10 december 1943 in het café te Lembeek aangehouden door de Geheime Feldpolizei²⁹.

De vliegeniers werden krijgsgevangen genomen en gedeporteerd naar Stalag IVB. Dennis Clark-Carter werd op 1 januari 1944 aangehouden toen hij op de trein naar Lille zat. Hij werd als krijgsgevangene overgebracht naar Stalag Luft 6 Heidekrug³⁰.

---

²⁶ MARUT, A., *Pilotenhulp in Genk*, Ooggetuigen deel 2, Heemkring Heidebloemke Genk, 2011, p. 69.

²⁷ VAN HUMBEEK, F., *Hombeek in twee wereldoorlogen*, deel II.

Aline Liliane Dumon (°1921) alias *Lily* of *Michou*, werkte sinds september 1942 voor *Comète* in de regio Brussel, samen met *Mme. Anne* (Anne Brusselmans-Magnee). *Lily* slaagde erin 250 bemanningsleden van gevallen geallieerde vliegtuigen te laten ontsnappen. In Parijs werkte ze samen met Elvire Berlémont-De Greef (alias *Tante Go*).

MOORES LEBLANC, M., *Escape and Evasion History*.

Eugène Dumon, de vader van Aline en Andrée, was lid van de inlichtingendienst *Luc-Marc* en adjunct van Pierre Depreter van *Luc*, tot hij op 12.8.1942 gearresteerd werd met zijn echtgenote Françoise en zijn oudste dochter Andrée (*Nadine*), die medewerker was van *Comète*. Hij stierf in 1945 in een concentratiekamp, maar zijn familieleden overleefden de oorlog. *Nadine* Andrée Dumon en Jeanine De Greef waren nog op 22.2.2008 aanwezig op de vernissage van het boek *Night of Flames* van Douglas W. Jacobson.

²⁸ www.praats.be/clarence.htm.

Berthe Lambrecht (°29.4.1887) was getrouwd met Maurice Morimont en woonde te Luik, Place Vieille Montagne 5. Zij overleed in maart 1945 in het vrouwenconcentratiekamp te Ravensbrück.

²⁹ RUTTEN, M., *De fatale Tongerse ontsnappingsroute*, o.c., p. 88.

³⁰ *Stalag Luft 6* was gelegen in de gemeente Silute in het Memelgebied (Litouwen), nabij de Pruisische grens. REUMERS, L., Bericht op de website van *207th Squadron RAF Association* dd. 4.7.2000, Elen.

Radio-operator sergeant John Carnill werd na zijn parachutage geholpen door de familie Erkens in Elen en daar goed opgevangen, zoals uit zijn dankbrief achteraf blijkt.

Nov 9/43

My very dear friends, I am writing this in the hope that the [redacted] will be good enough to translate it for you. I should so much have liked to have told you my thoughts sooner than by means of them in writing. All I can say is that until I came to Belgium I never really understood the true meaning of the word "kindness" & that since I have been with you there have been many moments when your wonderful kindness has almost brought tears to my eyes. If only we could have spoken with each other - how different

Onderduikadressen bij Evasion in Luik

Léopold Erkens schreef in zijn nota over John Carnill dat hij hem in Luik had ondergebracht bij de leidster van de *Service Zéro O.K. 90* te Luik, die hij (verkeerdelijk) vernoemt als *Margarite Dister*.

Guy De Vleminck raadpleegde op 3 oktober 2024 het dossier van erkenning als *Inlichtings-en Actie Agent (IAA)* bij SOMA in Brussel, waaruit blijkt dat Léopold Erkens *airman* John Carnill op 20 november 1943 naar Luik had ondergebracht bij Marguerite Distexhe-Croughs in Milmort bij Herstal.

Met haar echtgenoot George Distexhe³¹ zorgde zij in hun periode in totaal voor negen *collis* (codewoord voor *airmen*) om hen een tijdelijk onderduikadres te verschaffen in de ontsnapingslijn *Evasion* en de *IAD Zéro*³².

Groupe Collette-Bucken in Luik

John Carnill zijn volgende onderduikadres was bij Jeanne Bucken³³. Zij werkte in de pilotenhulplijn en woonde samen met Louis Collette, onderluitenant van *Evasion* in Luik, *Rue de la Province* 31³⁴. Louis Collette stond in verbinding met *Service Bayard* die actief was in de regio van Maaseik door bemiddeling van Antoine Janssens. Maar in Eisden waren tussen juni en 23 november 1943 tientallen verzetsmensen uit het netwerk van pilotenhulpers opgerold, wat meteen ook onrust zaaide in de Luikse *réseaux*³⁵.

³¹ DE VLEMINCK, G., Georges, Félix, Joseph Distexhe (°Glons, 26.1.1908), Helper eerste klasse in de *Inlichtingen en Actie Dienst Zéro*. Hij was getrouwd met Croughs Marguerite, Elisabeth, Marie Croughs (°Glons, 29.1.1909), Helper tweede klasse in de *IAD Evasion* te Luik.

³² SOMA, *Rapport sur le groupe Collette Louis*, Staatsveiligheid dd. 28.2.1949.

³³ Jeanne Laurence Hubertine Bucken (°Luik, 29.10.1901), was adjudant van *IAD Zéro*.

³⁴ Documentatie van Guy De Vleminck (SOMA dossier). Zij woonde en werkte samen met Louis Jules Gerard Joseph Colette (°Luik, 29.10.1901), onderluitenant *IAD Zéro*.

³⁵ KOHLBACHER, J. & C°, *Eisden in de Tweede Wereldoorlog*, 2024, pp. 34-38.

Infiltrant van de Abwehr en GFP Prosper Dezitter

Louis Collette werkte samen met de JAM-lijn van koerierster Monique in Luik³⁶ om airmen te versassen. Maar in die ontsnappingslijn had de gewiekste Vlaamse V-Mann van de Abwehr Prosper Dezitter³⁷ zich geïnfiltreerd, wat pas laattijdig ter ore kwam van Lucien Collette via Lucien Deprez na een razzia op begeleide airmen in Bordeaux, een actie die geleid was door Dezitter.

Lucien Deprez en Charles Kremer waren de vaste helpers van Collette en Bucken.

Kort na het vertrek van John Carnill bij Jeanne Bucken werd zij op 20 november 1943, samen met Lucien Deprez³⁸ gearresteerd door de Geheime Feldpolizei als gevolg van de infiltratie van Dezitter. Louis Collette kon tijdig onderduiken en werd niet gevat.

Lucien Theelen van Groupe M in Luik

Het was pilotenhelper Arthur Schalenborgh uit Brustem³⁹, die John Carnill weghaalde bij Jeanne Bucken. John Carnill werd al na een paar dagen onder de hoede geplaatst van Lucien Theelen, onderluitenant van Evasion te Luik in de Ecole D'hôtellerie in de Rue Hors-Château⁴⁰.

NOM & N° MATRICULE	USA RAP etc.	CONVOYÉS ■ HEBERGÉS ■		REÇUS DE : Nom et adresse	REMIS A : Nom et adresse	
		du	au			
Carl H. Smith	USA	1943			M. Perot (Service français)	
William B. Whitlow	USA	} Nomme die 1944		Buquen Jean	Heelen Lucien	
John T. Aderscraft	USA			"	"	Heelen Lucien
John S. Carnill	USA			"	"	Heelen Lucien
Fitz. Patrick c. 501801	USA			Heenan Albert Goyer	Heelen Lucien Rue Hors Château Liège	

**Infodossier pilotenhulp netwerk
Zéro** (collectie Guy De Vleminck).

Uit een SOMA dossier vernemen wij via Guy De Vleminck dat Lucien Theelen de

Monique was de schuilnaam van JAM-koerierster Thérèse Monique Guillemine Grandjean-Raison (°Tilff, 13.2.1898). Zij was getrouwd met de Belgische militair en verzetsman Marcel Grandjean uit Luik.

³⁷ MARUT, A., *Het inlichtingsnetwerk Service Marc in Hasselt en Leopoldsburg*, deel 2, 2022 op de website www.Taskforceliberty.be.

Prosper Valère Dezitter (°Passendale, 19.9.1893 +Etterbeek, 17.9.1948) was een Westvlaamse collaborateur, die in dienst van de Geheime Feldpolizei en Abwehr Abteilung III, Gruppe IIIIF spioneerde en infiltreerde in de netwerken voor geallieerde pilotenhulp. Hij werd op 27.3.1947 ter dood veroordeeld door de Brusselse krijgsraad.

EISNER, P., *The escapeline : The traitors*, part 2, 2019.

Prosper Dezitter stond bekend onder zijn schuilnaam Major Willy en kenmerkend was dat hij een pink miste, waardoor men hem aanduidde als 'l'homme au doigt coupé'. Om dit euvel te verbergen droeg hij vaak handschoenen.

³⁸ Vzw Helden van het verzet, 2024.

Lucien Deprez werd op 20.11.1943 gearresteerd door de GFP en gedeporteerd naar het tuchthuis van Gross-Strehlitz in Silezië en vervolgens overgebracht naar het concentratiekamp Gross-Rosen, waar hij vermist wordt.

³⁹ Arthur Jules Denise Marie Schalenborgh (°Boekhout, 15.05.1912), luitenant en sectieoverste van Bayard. Hij was getrouwd met Jeanne Dubois en baatte na de oorlog een garage uit langs de Grote Steenweg in Brustem. Hij deed zijn clandestiene verplaatsingen per motorfiets, al dan niet met zijspan.

⁴⁰ Documentatie van Guy De Vleminck uit Dworp dd. 4.8.2024.

Lucien Jean Joseph Theelen (°Heer, 29.3.1903), agent IAA, onderluitenant Evasion en helper 1ste klasse P-Artela.

Documentatie van Willy Bels uit Leopoldsburg. In Luik was de Groupe M (ressortierend onder Mouvement National Belge – Belgische Nationale Beweging) actief als pilotenhulporganisatie, die samenwerkte met de militaire inlichtingendienst MILL.

De Luikse beroepsschool Ecole D'hôtellerie de la ville de Liège was sinds 1936 gevestigd in de Rue Hors-Château en stond onder leiding van schoolhoofd Jules van Crombrugge (°Bottelare, 21.4.1906 +Ledegem, 24.10.1964).

leider was van een belangrijke groep pilotenhulpers in Luik. Aanvankelijk had hij zijn hoofdkwartier in de hotelschool van Luik gevestigd. Hij stond in nauw contact met Jeanne Bucken die vooral gevallen *airmen* uit Limburg voorthielp en met pilotenhulpers uit Luik onder de leiding van Charles Kremer en Lucien Deprez. Carnill zou gedurende acht dagen verbleven hebben in de Luikse hotelschool.

Van Christiaan Vanhee, militair historicus uit Leopoldsburg, kregen wij de volgende informatie over het netwerk van de *Groupe M* :

Arthur Schalenborgh-Dubois

'Arthur Schalenborgh was één van de vijf brigadecommandanten van de Groep M van Lucien Theelen uit Luik. Dit was een groep behorend tot een tak van de gewapende weerstand. In mei 1943 was Groep M toegetreden tot de grotere organisatie van het BNB/MNB. Op die manier konden neergeschoten geallieerde vliegeniers profiteren van de ontsnappingslijn Comète die zeer gestructureerd te werk ging om de Britten terug naar Engeland te kunnen laten vluchten.

Lucien Theelen had aan elk van zijn vijf brigadecommandanten duidelijke richtlijnen en verantwoordelijkheden meegegeven. Elke brigade kreeg een speciale verantwoordelijkheid toegewezen.

Eén van die brigades moest zich concentreren op het lokaliseren en recupereren van neergestorte geallieerde piloten en ontsnapte Franse, Poolse en Russische krijgsgevangenen. Om veiligheidsredenen werden in iedere brigade nog eens onderverdelingen gemaakt in kleinere cellen. Zo werd vermeden dat bij een eventueel verraad of arrestatie de ganse cel werd gearresteerd.

De brigade van Schalenborgh kreeg de recuperatietaak toegewezen en Arthur kreeg zelfs een motor met zijspan om de geallieerde vliegeniers op te halen. Hij opereerde met zijn brigade in de ganse sector Limburg en de stad Luik om vluchtende vliegeniers op te halen en hij stond erom bekend om zeer gevaarlijke situaties niet uit de weg te gaan en ze meermaals in eigen persoon uit te voeren.

In een naoorlogse nota van 23 september 1946 bevestigt Groep M dat zij in totaal 82 geallieerde piloten hebben geholpen. Daarvan bestaat een naamlijst en op die lijst komt John Carnill dus inderdaad voor. En vermits het de taak was van Arthur Schalenborgh om die piloten te recupereren is John Carnill dus ook door hem opgehaald met een motorfiets.

Arthur beschikte over een speciale inlichtingenkaart waarop de controleposten van de Duitsers op de hoofdwegen en invalswegen in gans Limburg waren aangeduid. Door gebruik te maken van sluiptwegen kon hij die controlepunten vermijden en met zijn motor met zijspan was hij toch in staat om iets sneller te reageren dan met een personenwagen bij onvoorziene situaties. Ook gebruikte hij verschillende malen zijn persoonlijke motor met duozit om piloten van het ene punt naar het andere punt te brengen.

De ouders van Arthur woonden te Longchamps bij Waremme en in eerste instantie werden daar de piloten heengebracht in afwachting dat ze naar Luik konden worden doorgesluisd'.

In Eisden was mijnningénieur Lucien Schalenborgh actief in de pilotenhulp. Hij was een neef van Arthur. Op 23 november 1943 werd Lucien Schalenborgh door de *Geheime Feldpolizei* in zijn villa *Beerensheuvel* te Eisden gearresteerd. Hij overleed tenslotte in het concentratiekamp van Halle an der Saale⁴¹.

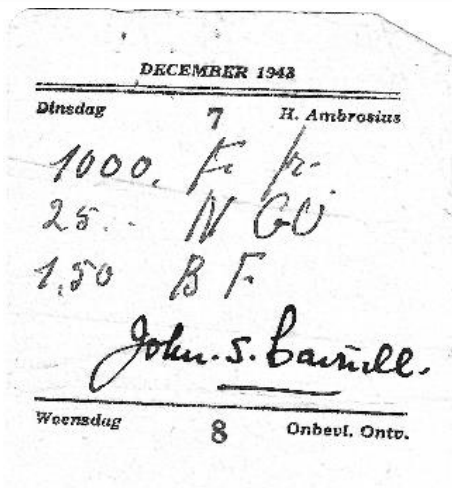
⁴¹ KOHLBACHER, J. en c°, *Leven met onderduikers*, Eisden in de Tweede Wereldoorlog, september 2024, p. 38. Het pilotenhulpnetwerk van Eisden werd op 22.6.1943 opgerold door infiltratie.

Na 20 november 1943, ingevolge de arrestaties in de groep van Jeanne Bucken en Lucien Deprez door de machinaties van Prosper Dezitter, verplaatste Lucien Theelen zijn hoofdkwartier naar het klooster *Sainte-Croix* in Luik. In het totaal hielp hij een honderdtal *airmen*, waarvan er 37 geëvacueerd werden via een Franse hulplijn richting Zwitserland, zeven *airmen* via de *Comète*lijn en 15 via *Marathon*.

Traject Brussel-Parijs via de ontsnappingslijn Bayard en Comète

Vanuit Luik vervolgde de vluchtroute van John Carnill naar Brussel om gebruik te kunnen maken van de spoorlijn Brussel-Parijs.

Het was wellicht Charles Kremer van het netwerk *Bayard*⁴² die John Carnill overbracht naar Elie Miroir van *Comète*⁴³, die hem op zijn beurt op 25 november 1943 onderbracht bij fotograaf Raymond Vignoble⁴⁴ te Sint-Pieters-Woluwe op het adres *Rue de Bemel 2* te Sint-Pieters-Woluwe. Daar kreeg hij onverwacht het gezelschap van collega Dennis Clark-Carter. Uit zijn rapporten blijkt dat John Carnill 39 dagen bij Raymond Vignoble verbleef alvorens die hem op 3 januari 1944 naar het Noordstation van Brussel liet brengen door Elie Miroir. Ook twee Amerikaanse vliegeniers sergeant John Ashcraft en piloot William Whitlow, die met hun *Boeing B17-G* in de buurt van Overijssel (NL)⁴⁵ waren gecrasht op 10 oktober 1943, kwamen terecht bij Vignoble⁴⁶. Zij konden hierna veilig doorreizen per trein.

Op een uitgescheurd kalenderblaadje van dinsdag 7 december 1943 stonden een aantal geldbedragen vermeld, waar John Carnill voor ontvangst tekende op 3 januari 1944, de dag van zijn vertrek uit Brussel. De verschillende valuta kwamen uit het fonds van *Comète* en werden hem ter beschikking gesteld om de reis naar Gibraltar te bekostigen.

Kalenderblaadje, Collectie Anna Erkens en Paul Rubens

[Overleden in Concentratiekampen.P tot T \(seniorennet.be\)](#) Lucien Schalenborgh (°Eisden, 6.5.1904 +Halle (D), 4.2.1945).

⁴² DE VLEMINCK, G., dossiers SOMA, Brussel.

Charles, Jean, Mathieu Kremer (°Luik, 15.9.1905), was adjudant van *Evasion* en helper 2de graad van *Bayard*.

⁴³ Ibidem. Elie, Jean, Joseph Miroir (°17.6.1906) uit Etterbeek was onderluitenant van *Comète*.

Hij had Raymond Vignoble initieel ook gerekruteerd.

⁴⁴ Raymond, Victor Vignoble (°25.1.1907) was adjudant van *Comète*.

Officieel was hij gemeentebediende bij de burgerlijke stand in Sint-Pieters-Woluwe. Hij maakte zich zeer verdienstelijk door het fotograferen van ca 200 *airmen* om valse identiteitsbewijzen aan te maken.

⁴⁵ [Fiche d'évadé - Réseau Comète \(evasioncomete.be\)](#)

Sergeant John Thomas Ashcraft (°Texas, 24.9.1921), radio-operator van de *Boeing B17-G* met rompnr. 42.3539 op missie naar Münster (D), gecrasht op 10.10.1943 te Holten (NL).

1st lieutenant, piloot William Barney Whitlow (°Kentucky, 8.6.1918).

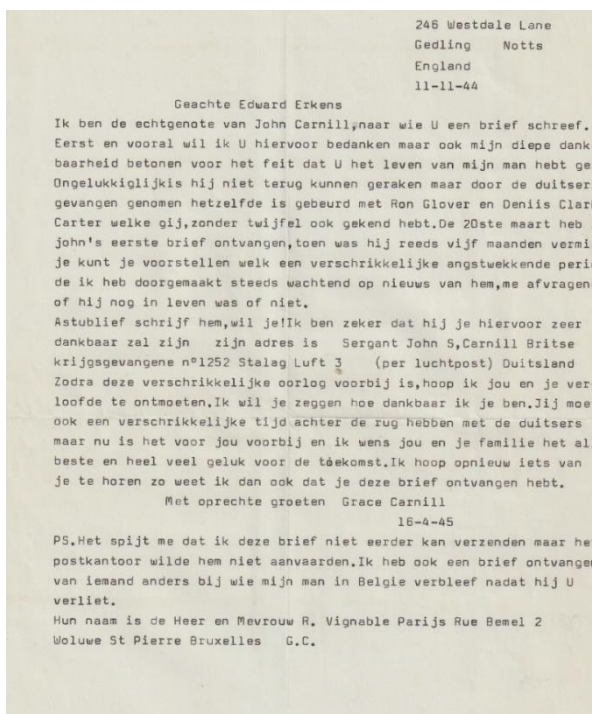
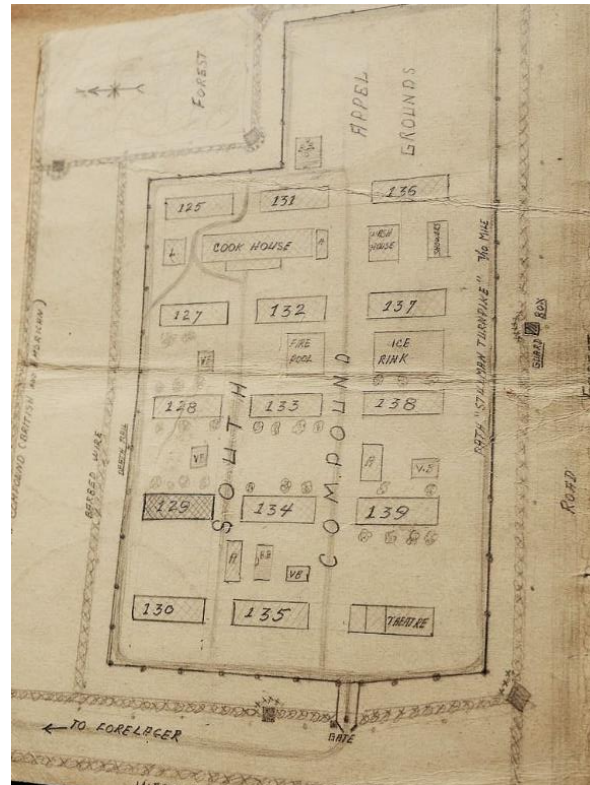
⁴⁶ Raymond Victor Vignoble (°Sint-Pieters-Woluwe 25.1.1907), adjudant van *Comète*.

Maar John Carnill werd helaas al 's anderendaags op 4 januari 1944 tijdens de treinrit naar Parijs gearresteerd door de *Geheime Feldpolizei* en naar *Stalag III* en naar *Stalag VI* overgeplaatst.

Plattegrond van Stalag Luft III te Sagan

Op 11 november 1944 schreef Grace, de echtgenote van John Carnill een brief naar Edouard Erkens in Elen, waarin ze hem bedankte voor de redding en opvang van haar echtgenoot in november 1943.

John Carnill was aanvankelijk opgesloten geweest als Brits POW (krijgsgevangene) nr. 1252 in *Stalag Luft 3*⁴⁷ en was in november 1944 nog niet thuis gekomen. Op de brief stond haar adres : Westdale Lane 245 in Gedling Notts, een steenkoolmijngebied in Nottinghamshire⁴⁸. Zij vermeldde ook dat haar echtgenoot onderdak had gekregen bij een zekere *Vignable* te Sint-Pieters-Woluwe⁴⁹.

In mei 1944 bevond John Carnill zich in het pas geopende *Stalag Luft IV* te *Gross Tychow* in Pommeren (huidig Tychowo in Polen), waar hij met zijn collega Dennis Clark-Carter (stamn. 1251) dezelfde kamer nr. 13 deelde in blok 1.

⁴⁷ Stalag Luft III was gelegen te Sagan in de Duitse provincie *Nieder-Silezien*.

Kampcommandant was *Oberst* (kolonel) Friedrich Wilhelm von Lindeiner-Wildau.

⁴⁸ Kopie van de brief is in het bezit van Luc Meyvis.

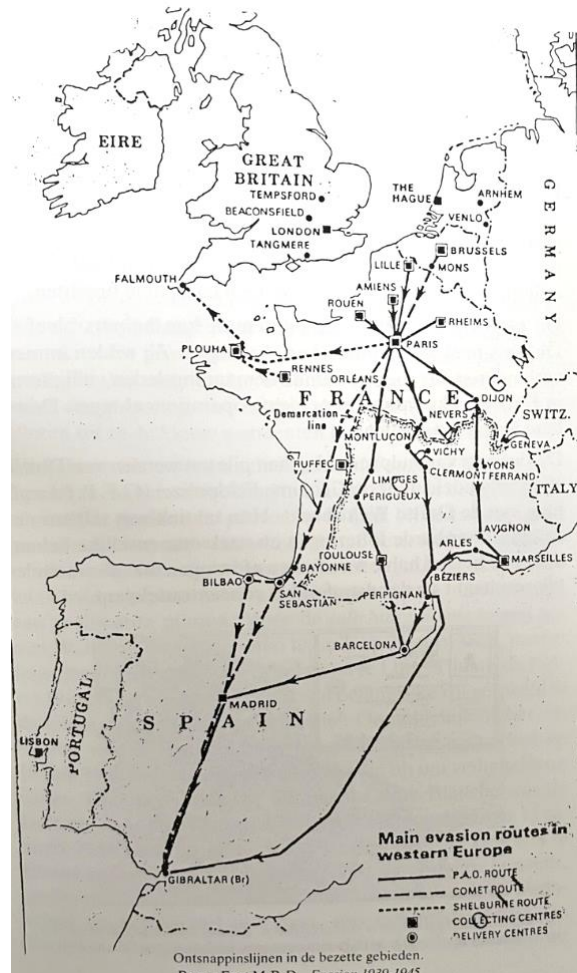
⁴⁹ [Escape file - Comète Network \(evasioncomete.be\)](http://Escapefile-CometeNetwork(evasioncomete.be)) Liberation Report MI9 dd. 20.10.1945. Het betreft Raymond Vignoble.

Deze gegevens werden overgeleverd door medegevangene George Frank Dummett⁵⁰, die de post bedeede in het kamp en erin slaagde om de lijst te verbergen tot aan de bevrijding.

CERMICHEF	PETER F.	SGT	1172	1601025	5 12
CARNILL	JOHN S.	"	1252	1201966	1 13
CARUTHERS	PERRY W.	W/O	48164	546056	3 22
CARTWRIGHT	PETER F.	SGT	764	1271192	4 4
CASS	NORMAN	SGT	24378	1325321	5 9
CHAMBERS	DAVID W.	SGT	672	1191723	4 9
CHALMERS	EDWARD J.	"	1294	R 80750	2 10
CHAPMAN	LESLIE	"	1295	R 69955	3 9
CHARD	JOHN F. H.	W/O	691	1207524	4 2
CHARLESWORTH	WILLIAM	W/O	808	R 77416	3 9
CHEESMAN	JACK R.	W/O	24356	581273	5 9
CHIVERS	MICHAEL W.	SGT	977	1600002	5 10
CHAMARUK	BAZYL	SGT	7560	794895	1 9
CHOWN	CLEMENT M.	SGT	39186	947674	3 10
CLARK-CARTER	DENNIS C.	SGT	1267	1355412	1 13
CLARKE	KENNETH W.	"	1172	1376493	2 12
CLARKE	VICTOR R.	"	23600	959892	CAMP LEADER

Lijst van George Dummett, van Stalag Luft IV

Zowel Dennis Clark-Carter als John Carnill overleefden de kwellingen van de krijgsgevangenschap en kwamen na de oorlog hun redders bedanken⁵¹.

De *Comète* ontsnappingslijnen doorheen Frankrijk en Spanje (1942-1944)

Kaart van Spanje, afgedrukt op een zijden zakdoek die de Britse RAF-airmen meekregen, collectie Anna Erkens

⁵⁰ [Frank Dummett | 75\(nz\)squadron \(wordpress.com\)](https://www.wordpress.com/frank-dummett/)

George Frank Dummett, gevangennummer 2730, verbleef in *Stalag IV* in blok 2 kamer 11.

Flight sergeant George Frank Dummett, stamnummer RAF 1377778 maakte deel uit van het 75th *New Zealand Squadron* als boordschutter van de *Stirling Mk III EF501*.

[Stirling EF501 \[Royal Air Force Aircraft Serial and Image Database\] RAFCommands.com](https://www.rafcommands.com/)

De bommenwerper werd op 1 september 1943 neergeschoten nabij Potsdam door een *Me bf 110* Duitse nachtjager. Enkel Dummett en zijn *flight engineer* Geoffrey Bond konden ontsnappen, maar werden snel gearresteerd en overgebracht naar *Dulag Luft* en later *Stalag Luft VI* te Heidekrug.

⁵¹ MARUT, A., *Pilotenhulp in Genk*, o.c., p. 117.

In 1947 bezocht Dennis Clark-Carter zijn Genkse helpster Julia Vande Velde.

Op 9 januari 1945 schreef John Carnill een brief naar Anna Erkens, waaruit blijkt dat hij al geruime tijd terug in Engeland was in Gedling-Notts. Hierin vermeldde hij een gecodeerd BBC-radiobericht : *“John and the three cats are O.K.”*, waarin hij aangaf dat hij en drie van zijn maten veilig in Groot-Brittannië waren geraakt.

Uit de volgende brief die John Carnill op 26 juni 1946 aan Anna Erkens richtte vanuit zijn thuisadres, liet hij weten dat hij hen zeer dankbaar was en dat hij in de zomer naar België op bezoek komen⁵².

246 Westdale Lane
Gedling
Notts
9/7/45

My dear Anna, I received your letter the other day and I was most happy to read it and hear you are all safe and well. You must have had a terrible time when the Germans were in your house - I have often thought about you and hoped and prayed you would be kept safe. I shall never forget my stay with you - as you were all so very kind to me. Do you remember what I had to say on the wireless if I got back to England - "John and the three cats are O.K."! See Anna I didn't forget and many times after I was captured I thought of you listening for my message. The other day I had a letter from Edward and also one from the Baroness. Edward sent me a photograph of himself in uniform - it is a very good one of him and I treasure it very much. I am going to have some photos taken in uniform and when they are ready I will send you one. I should like one of you Anna - do you think you would spare me one?

2.

As soon as it is possible to travel I shall come to Belgium and see all the people who were so good to me. The people I wish to see most of all are you and the friends in Brussels. I hope also that you will be able to visit England and come to my home. I am going to write to Mr Turner at Swansea and will let you know if I hear anything. It was terrible sorry to hear about Julian - yes I did remember him. He was a very brave man & men like him should never be forgotten. I gave your name and address when I got back to England and told them how you had helped me in my attempt to escape to England. I hope you will hear from them. That is all my news for this time Anna - please give my best wishes to your father & mother. Always your son sincere friend
John

Op 22 oktober 1988 vond er in het *Sywell Airport Motel*, na 40 jaar een reünie plaats van overlevende POW's uit de streek van Nottingham, waaraan 122 RAF-leden deelnamen⁵³.

⁵² Familiearchief Anna Erkens, collectie Paul en Marie-Jeanne Rubens.

⁵³ Krantenbericht *North Hampton Echo* dd. 23.10.1988.

Met dank aan Willy Bels uit Leopoldsburg, **Jan Kohlbacher** uit Eisden, **Paul Nijs** uit As, **Luc Meyvis** uit As, **Paul Rubens** uit Genk, **Roger Rutten** uit Genk voor zijn taaladvies, **Christiaan Vanhee** uit Leopoldsburg, **Guy De Vleinck** uit Dworp en **André Verheyen** van de *Geschied-en Heemkundige Kring* Elen.

© **Alex A F Marut**, 8 oktober 2024

Alex.marut@telenet.be

www.Taskforceliberty.be

Genootschap voor de Studie van de Tweede Wereldoorlog in Limburg

